

Organisationsöversynsarbetsgruppen

Omvärldsbevakning inför gruppens möte 19 maj 2020

Erfarenheter, "nytänk" och reflektioner kring nya organisationsformer, medlemskap och engagemang.

Samtal med Riksförbundet HjärtLung, Psoriasisförbundet, Synskadades Riksförbund, Frisk & Fri - Riksföreningen Mot Ätstörningar, IOGT-NTO, Riksförbundet Sällsynta diagnoser, ABF-Västra Götaland samt fråga till Facebookgruppen "På dagordningen".

Det här är inte en strukturerad rapport med svar på varje fråga, från varje förbund. Med några förbund har samtalet berört alla frågor, se nedan. Andra har samtalet koncentreras till digitalt medlemskap, digitala föreningar, nytänkande verksamhet, omorganisation, mm.

Då det inte fanns exempel på digitalt medlemskap, digitalt organiserade föreningar försökte jag få lite andra inspel från Facebookgruppen "På dagordningen" m fl.

Det har varit intressanta samtal som väckt nya tankar hos både mig och dem jag samtalat med. Hoppas du hittar dina "guldkorn", tankar och idéer som vi kan arbeta vidare med i gruppen.

Anne Stiernquist - 15 maj 2020

Introduktion till samtalen:

Arbetsgruppen för framtida organisering av Reumatikerförbundet.

Gruppen har i uppgift att ta fram ett utlåtande kring förbundets framtida organisering till förbundsstämman 2021. Att se över utmaningar och förslag till eventuella förändringar för framtidens Reumatikerförbund.

Gruppen ska se över hur vi kan organisera oss. Hur kan en framtida organisation se ut? Hur får vi nya medlemmar att stanna och hur får vi våra föreningar att jobba vidare och utveckla den verksamhet som finns idag? Vi ska inte fastna på hur det ser ut idag, t ex med bidrag mm.

I arbetet ingår att göra omvärldsanalyser och i detta arbete samtala och ta del av andra förbunds erfarenheter, tankar och arbete med dessa frågor; förbund för olika målgrupper, förbund som är etablerade sen länge och nybildade.

Frågor vi utgått från i samtalen

1. Har ni idag genomfört geografisk omorganisation? Diskuterar ni att införa regional sammanslagning etc.? För och nackdelar, möjlighet och svårigheter internt och externt?
2. Hur ser medlemskap ut hos er idag? Vilka kan bli medlemmar? Nya lösningar kring medlemskap? Möjlighet till digitalt medlemskap?
3. Finns riksföreningar, intresseföreningar, annat hos er? Digital förening?
4. Föreningar som inte har några möten och någon verksamhet – vill avsluta. Hur hanterar ni det?
5. Hur ser ni på sammanslagning av föreningar? Hot och möjlighet?
6. Problem/fara och möjlighet med färre föreningar och fler läns/regionala/digitala föreningar? Ekonomiska (stadsbidrag, regionbidrag, kommunbidrag minskas eller ökas). Skapa engagemang, antal medlemmar.
7. Har ni exempel, förslag, planer på nya arbetssätt, medlemskap för att möta nya utmaningar föreningslivet står för idag, medlemskap, engagemang, ekonomi mm.
8. Övriga tankar och medskick.

Redovisning av samtalen.

OBS – Det finns ett önskemål om att sammanställning stannar inom vår grupp och inte sprids utan godkännande av respektive förbund.

Riksförbundet HjärtLung

Samtal med Lotta Sondell - ansvarig organisationsutveckling

Kongressen 2019 genomfördes organisationsförändringar. Bytte namn, klargjorde ansvar för länsföreningar mm. Beslöt att förtroendevalda får sitta högst 12 år. Därefter måste de ta en paus. Minst ett år utan uppdrag. Vissa söker dispens men då måste de visa att roller och uppgifter fördelas och roteras inom styrelsen (inga "bromsklossar" som sitter fast). (Vill vi veta mer om organisationsöversynen prata med Andres Holgersson)

Hen kan vara medlem på riks och lokalt. Det finns även medlemsorganisationer som medlemmar, se nedan. De har något som heter **stödmedlemmar** som bara är anslutna som medlemmar på Riksförbundet, se **punkt** nedan. Ingen övrig ny form av medlemskap/digitalt medlemskap finns.

”Medlem direkt i förbundet Enskild person som delar riksförbundets ändamål men inte är medlem i en förening, kan bli **stödmedlem** i förbundet. Stödmedlem har inte rösträtt och är inte valbar till uppdrag på någon nivå inom riksförbundet”.

”Medlemsorganisationer Andra föreningar med särskilt ändamål som godkänner riksförbundets stadgar erhåller medlemskap efter beslut av förbundsstyrelsen och blir en medlemsorganisation till riksförbundet”. Finns 6 medlemsorganisationer som följer stadgarna mm. De hette tidigare Riksföreningar. Fungerar ungefär som våra riksföreningar.

Även länsföreningar kan ha andra organisationer som medlemmar som godkänner länsföreningens och riksförbundets stadgar kan erhålla medlemskap efter rekommendation av årsmötet och beslut av förbundsstyrelsen.

Ett eget förbund – Aorta (funderar på att bli medlemsorganisation om jag förstod rätt) har mycket webbaserad verksamhet, årsmöte mm då medlemmar är utspridda över landet. Träffas kanske någon gång om året (om t ex. Systemisk skleros, Annes kommentar). Finns ingen digital förening.

De arbetar med att på olika sätt hålla föreningar vid liv. Om föreningen ska upplösas så sätts pengarna in hos länsförening (i fem år) om någon vill ”återväcka föreningen”. Medlemmar flyttas till närmaste förening.

En del i omorganisationen 2019 är att förbundsstyrelsen är utsedda till faddrar. Vid frågor om sammanslagning mm ska faddrar vara stöd och hjälp. Det finns föreningar som slagits ihop. (Vill vi veta mer om hur det påverkat ekonomi mm så ska vi prata med Ulrika Fridsell)

Övrigt

På frågan hur det ser framåt om fem år. Så jobbar de med nuet. Att peppar nya förtroendevalda. 77 år är genomsnittsåldern (förtroendevalda?).

Vill göra en utbildning för förtroendevalda, pratat med ABF. (Gärna i samarbete med oss.)

Länen har en viktig roll att samordna stöd till föreningarna.

Ska ta fram en ”kommunikations plan (enhetlig kommunikation).

Ska också bli mer tydliga och tala om vad som är förbundet och vad är HjärtLung-fonden.

Inte jämföra, båda är bra, men tydliggöra uppgifter och roller.

IGTO-NTO

Samtal med Dennis Greve - Engagemangschef och biträdande generalsekreterare.

Finns i princip bara ett medlemskap som bygger på ”medlemslöftet” att var nykter. Du blir anslutet till din förening, som hos oss. Vill hen inte vara med i en lokalförening kan hen vara direktansluten till ett distrikt (som hos oss fast på distriktsnivå). De finns inget digitalt medlemskap och inga digitala föreningar.

IOGT-NTO startade i mitten 1800 talet. För 50 år sen slogs föreningarna ihop. 2015 startade en genomlysning av organisationen utifrån svårigheter att få aktiva i styrelser, "mycket plikt och lite lust" tung administration med mera.

Frågor lyftes för diskussion med förtroendevalda. Vad motiverar er? Vad behöver ni för stöd från förbundet mm? Många hade arbetsgivaransvar för 1-2 personer och detta samt ekonomihantering ansågs betungande.

Resultat av detta blev att förbundet övertog arbetsgivaransvaret men inte arbetsledning, vad anställda skulle utföra/göra etc. Det ledde också till ett "projekt" som kallades expedition 50 (50 år sen sammanslagningen IGTO-NTO). IGTO-NTO har inspirerats och följt scoutrörelsen genomgripande omorganisation.

I somras beslutades/genomfördes (?) en omorganisering från 23 distrikt till 8 st. De 339 aktiva föreningar och ca: 400 vilande (eller något aktiva) har fördelas till dessa åtta distrikt (ett tag var de inne på att bara bli 6 st. distrikt). Diskussion på vilka grunder fördelning skulle ske har handlat om geografi, antal medlemmar med mera.

På frågan om hur detta påverkat eventuella bidrag etc. blev svaret att de i stort är självförsörjande och behöver inte ta hänsyn som vi t ex. får göra till stadsbidraget. Ekonomin är dock väldigt olika i distrikt och föreningar. Några har mycket pengar, ibland bundna i fastigheter mm andra lite. Förening kan ha mer pengar än distrikt etc.

Vilka för och nackdelar har minskningen av antal distrikt medfört? Förbundsstyrelsen och förbundsordförande har en tätare och enklare direkt kontakt och dialog med dessa åtta distrikt. Underlättat att tillsätta poster i styrelserna. Distrikten har också fått rollen som mer strategiska och verksamhet genomförs i föreningarna.

Övrig kommentar

På webben hittade jag följande att inspireras av. Viss del gör vi redan. Fastnade för "*För dig som inte vill bli medlem riktigt än, och för dig som är medlem och känner att du vill göra mer.*" Samt – Vilken är din punktinsats?

GÖR EN PUNKTINSATS

För dig som inte vill bli medlem riktigt än, och för dig som är medlem och känner att du vill göra mer, finns här förslag på punktinsatser.

SPRID IOGT-NTO:S BUDSKAP I SOCIALA MEDIER

IOGT-NTO finns på Facebook, Twitter och Instagram. Genom att gilla och dela inlägg i dina sociala kanaler, skriva ett eget inlägg om något som du blir upprörd över, delta i debatter och diskussioner för att sprida IOGT-NTO:s engagemang gör du en viktig insats.

FÅ ANDRA ATT GE EN SLANT TILL VÅR VERKSAMHET

Informera dina arbetskamrater, vänner och bekanta om möjligheten att bli månadsgivare till IOGT-NTO-rörelsen, eller att de kan prenumerera på Miljonlotter och därigenom stötta vår verksamhet.

ARBETA SOM FRIVILLIG MED VÅRA KAMPANJER

IOGT-NTO och IOGT-NTO-rörelsen genomför varje år olika kampanjer. De har lite olika upplägg, men syftet är alltid ett bättre samhälle för alla, i en nyktrare värld. Den enklaste punktinsatsen i kampanjsammanhang är att dela kampanjens information och budskap i sociala kanaler. Om du har tid och lust att delta fysiskt kontaktar du bara ditt distrikt så lotsar de dig vidare. Det behövs alltid frivilliga.

VILKEN ÄR DIN PUNKTINSATS?

Vi är en organisation i ständig utveckling, alltid nyfikna på andras tankar och idéer. Kontakta ditt distrikt och diskutera hur just du kan kanalisera ditt engagemang hos oss. Välkommen!

Psoriasisförbundet

Samtal med Lisa Lundahl - Samordnare organisationsutveckling

Medlemskap

Medlemskap för enskilda skiljer sig inte från oss. Det finns även familjemedlemskap. Riksföreningar har man ingen. Man kan vara medlem direkt i förbundet vid t ex. utlandsboende eller om en länsförening läggs ned. Olika former av medlemskap, förändringar i nuvarande diskuteras i medlemsarbetsgruppen.

Digitalt medlemskap/föreningar är något som man inte jobbar med men det finns en nyfikenhet och intresse att titta på detta, gärna tillsammans med andra organisationer.

Nedläggning av föreningar, sammanslagning

Föreningar som vill lägga ned stöttar förbundet så mycket det går. Möjligheten till vilande föreningar har förbundet avskaffat. Sammanslagning av föreningar har gjorts i några fall men har inte varit så aktuellt senaste åren.

Organisationsöversyn

Psoriasisförbundet pågår ett aktivt arbete med liknade frågor som vi lyfter i vår grupp. Som start för detta arbete har det genomförts träffar med länen (förbundsstyrelse och personal åkt ut till dem) där frågor om utmaningar, medlemsantal, åldersstruktur, engagera förtroendevalda och medlemmar med mera diskuteras.

Sammanställningen av dessa frågor presenterades på en gemensam förbundskonferens som i stort sett bara handlade om dessa frågor, inga föreläsningar, utan intensiva diskussioner och reflexioner och förslag på hur arbetet framåt ska se ut.

Det presenterades "tuffa" fakta om medlemsutveckling, och våra föreningars möjlighet framöver. Frågan om regional sammanslagning i sjukvårdsregioner diskuterades, möjligheter och svårigheter.

Medvetenheten om behov av ny organisation finns bland de förtroendevalda och frågorna togs emot med "ett öppet sinne".

Förbundsstyrelsen, personal och förtroendevalda har nu fokus på dessa frågor, Och mycket annat läggs åt sidan. Nästa steg är ett rundbordsamtal för att, bland annat, öka framåtsyftande motioner till riksstämman (uppskjuten till våren 2021)

Arbetsgrupper

Sen årsskiftet finns tre arbetsgrupper; organisation, medlemskap och långsiktig finansiering. Lisa är kansliets medlem i organisationsgruppen som haft cirka 9 möten.

Organisationsgruppen har lagt tid på att se över syftesparagrafen, vara visionära och titta både på vad som händer om förbundet fortsätter att vara organiserad som det är idag och vad som händer vid en framtida omorganisation.

Gruppen har beslutat att i nuläget inte tänka på ekonomiska konsekvenser, t.ex. stadsbidraget, utan först se hur en eventuell möjlig ny organisation kan se ut. Och när en sådan känns relevant – då först göra en ekonomisk konsekvensanalys.

Sjukvårdsregioner

Psoriasisförbundets organisationsgrupp ser särskilt över möjligheten att på sikt vara organiserad i våra sex sjukvårdsregioner. Vad skulle vara positivt, vad skulle saknas om länsavdelningar tas bort.

Vilka möjligheter kan det ge? Finns möjlighet att anställa intressepolitisk samordnare? Om fler förbund vill organisera sig i sjukvårdsregioner kan vi tillsammans i Funktionsrätt Sverige vara med och påverka möjlighet till att få bidrag för detta.

Om fler organiserar sig i sjukvårdsregioner finns kanske även andra möjligheter. Lisa och jag diskuterade andra möjligheter att stötta varandra; ekonomihantering, arbetsgivare ansvar etc.

Något som gruppen också diskuterar är föreningarnas roll i en sådan omorganisation. Man är eniga om att det i dag känns betungande för lokalavdelningarna med formalia och vi diskuterade att många föreningar lägger mesta tid och ork på att genomföra årsmöte. Skulle engagemang öka, frigöras om det fanns mer tid och ork för andra frågor?

Samverkan i organisationsöversynsarbetet?

Vi pratade också om möjlighet för våra förbunds arbetsgrupper att utbyta erfarenheter, kanske samverka i vissa frågor. Psoriasisförbundets arbetsgrupp består av fyra personer. Något för vår grupp att fundera kring?

SRF - Synskadades riksförbund

Samtal med Karin Hjalmarson

Medlems- och organisationsutveckling, jämställdhet och likabehandling

Inför planering av 2020 inbjöd verksamhetslaget Karin till ett av våra möten för att ta del av deras arbete. Samtalet var mer en komplettering till detta möte/erfarenhetsutbytet.

Finns idag inga planer på geografisk omorganisation.

Medlemskap fungerar i stort som hos oss.

Finns även **stödmedlemskap**. Då kan hen ta del av verksamhet men har inte rösträtt.

Kan inte väljas till ordförande men till andra poster. Dock måste majoriteten av styrelsen bestå av ordinarie medlemmar med eget funktionshinder. Föräldrar till synskadade barn kan också vara stödmedlemmar.

Familjemedlemskap är något som beslutades på förra kongressen (men problem med medlemsregistret)

SRF har **branschorganisationer** (synskadade konstnärer, språkgrupper, diagnosgrupper, segling m.fl.). Dessa har en röst på stämman. Finns synpunkter på att de har just en röst (kan vara ganska få medlemmar) och det kan komma att ändras.

Nytt är **nätverk**. Nätverk ska bestå av minst 10 st. personer spridda över landet. Ska finnas uttalat syfte mednätverket. De kan söka pengar för en aktivitet från förbundet. De har inga årsmöten eller styrelse. Finns idag 2-3 nätverk t.ex. närverk för synskadade egenföretagare. Finns inget digitalt medlemskap eller digital/webbaserad förening.

SRF jobbar för att föreningar ska vara kvar och inte läggas ned. Vilande kan föreningar vara i 10 år. Distriktet ansvarar för pengarna under den tiden samt verksamhet och medlemmarna. Det finns vilande föreningar som kommer igång igen och ibland kan det kanske vara bättre att en förening blir vilande ett tag för att komma igång med nya krafter. Sammanslagning av föreningar är mindre vanligt. Hanteras av distrikten.

Frisk och Fri

Riksföreningen mot ätstörningar är en ideell förening som startade redan 1983 i Stockholm och blev riksförening 2003. 2600 medlemmar.

Samtal med Stefanie Nold - Verksamhetsansvarig

Frisk och fri får stadsbidrag och även stöd från folkhälsomyndigheten. Extra stöd nu i Corona tiden till stödlinjen mm. Riksstyrelse - minst hälften av ordinarie ledamöter bör ha egen erfarenhet av ätstörningar som tidigare drabbad eller närstående.

Finns idag 11 lokalavdelningen (i 11 län). Ingen regionindelning idag men på sikt hoppas man på att ha verksamhet i 6-8 regioner. Lokalavdelningarna är olika stora och några mindre arbetar mycket digitalt med, stödchat, stödtelefonlinje, möten. Medelåldern är ca 30 år.

Fri har fyra olika medlemskap. Det som skiljer sig mest från oss är stödmedlemskap och organisationsmedlemskap. Men i samtalet framkom att även stödmedlemmar får rösta etc. men att detta att representera föreningar på stämmor mm är något de vill se över på sikt (när de växt sig större).

Medlemskap

Enskild medlem, förutom att få tidning, aktivitet i lokalförening. Finns det möjlighet att ansöka om en mentor och delta i stödgrupp (fyra orter).

Familjemedlemskap -För hela familjen. Behöver inte bo på samma adress. Även närstående får tillgång till stödgrupper samt möjligheten att ansöka om en mentor.

Stödmedlemskap- För privatpersoner som tycker att det Frisk & Fri är bra och vill bidra till att stärka verksamheten. Ingår, medlemstidningen och information om vad som händer och erbjuds i lokalavdelning via mejl.

Organisationsmedlemskap – För vårdenheter, myndigheter, föreningar, företag och andra organisationer samt 10 % rabatt på annonsering i Insikt (medlemstidning). Dessa medlemmar får inte räknas in ansökan till stadsbidrag mm.

Frisk & Fris verksamhet bygger till stor del på ideella krafter och **volontärer** är centrala när det gäller att förmedla stöd, bidra till att förebygga ätstörningar och påverka för en bättre vård. Vid egen erfarenhet av ätstörningar måste hen varit frisk sedan minst två år tillbaka. För närstående så gäller det att deras närstående inte får ha en pågående ätstörning.

Volontäruppdrag är indelade i tre kategorier; stödjande uppdrag, förebyggande uppdrag, påverkande uppdrag.

Ort	Roll
☒ Alla	☒ Alla
☐ Dalarna (4)	☐ Förebyggande uppdrag (1)
☐ Gävleborg (4)	☐ Påverkande uppdrag (1)
☐ Göteborg (8)	☐ Stödjande uppdrag (8)
☐ Norrköping/Linköping (2)	
☐ Stockholm (2)	
☐ Umeå (5)	
☐ Uppsala (3)	
☐ Västerås (3)	

SÖK

Bild på aktuella volontäruppdrag fördelade i landet.

Riksförbundet Sällsynta diagnoser

Samtal med Malin Grände, kanslichef

Förbundets har inga distrikt/län eller föreningar. Alla medlemsföreningar är direkt anslutna till förbundet. Förbundet får inget stadsbidrag. Visa föreningar är anslutna till Europeiska nätverk. Huvudsakliga träffar för medlemmar sker på sommarläger för olika diagnoser. Om möjlighet fanns att söka bidrag för annan verksamhet skulle detta säkert finnas mer verksamhet.

Medlem. Kan den vara som själv har, har en närstående som lever med en sällsynt diagnos.

Förening/nätverk för personer som har sällsynta diagnoser och deras närstående kan ansöka om medlemskap i Riksförbundet Sällsynta diagnoser. För att en diagnosgrupp ska godkännas som medlem i Riksförbundet Sällsynta diagnoser skall minst 4 av 8 kriterier vara uppfyllda. T ex. uppfyller Sveriges definition för sällsynthet (1/10 000), är livslångt och ej botbar, är genetisk och medför komplicerade behov

Fria gruppen finns för de som inte har en medlemsförening för sin diagnos. Och då ingår bland annat; tillgång till förbundets utbildningar, kan delta i påverkansarbete och den utåtriktade verksamhet, till exempel seminarier och föreläsningar.

Facebookgrupper, slutna och öppna är vanligt. Men i övrigt har föreningarna inte mer digitala träffar möten än övriga förbund. Digitalt årsmöte i år pga. Corona.

På grund av Corona genomförs **digitalt** den 14-15 maj **EURODIS** (patientdrivet möte, skulle genomförts i Sverige) för 1400 deltagare från ett 50 tal länder; många europeiska men även deltagare från Japan, USA och Afrika. Den digitala plattformen kan ta 65 000 deltagare (Malin visste inte vad den heter). Årsmöte genomfördes den 14 maj. Temat för konferensen är

”Journey for a rare person” och fokus är att diskutera hur livet kan se ut 2030, 2040 för människor som lever med sällsynta diagnoser.

Malin tipsade om Cystisk fibros som jobbar med digital verksamhet sen många år (medicinska skäl). Webbinarier, frågestunder mm. De har en anställd för denna verksamhet.

Astma- och Allergiförbundet

Niklas Olin *Organisationsombudsman* Niklas har svarat skriftligt på våra frågor.

Har ni idag genomfört geografisk omorganisation? Diskuterar ni att införa regional sammanslagning etc.? För och nackdelar, möjlighet och svårigheter internt och externt?

Ja vi är mitt uppe i en (långdragen) process att slå ihop länsföreningar till större regionföreningar. Målet är sju regionföreningar och stimulansen är ett årligt regionbidrag på 150.000 kr per region. Kriterierna för att bli en region är att det ska vara frivilligt och att det måste vara intilliggande län som slås samman och inrättar ett regionalt kansli med anställd ombudsman.

Svårigheten har dels varit att vissa län är så pass svaga att en process för att slå sig samman med ett annat är svårt och dels svårt att få nya personer att samarbeta och våga ta steget till något nytt. Dessutom räcker inte bidraget i sig till att anställa så det behövs mer pengar och en hel del entreprenörsanda för att få ihop till ett kansli och en anställd. Arbetsgivarrollen har visat sig vara en utmaning och en roll som tar tid från annat. Att vara ensam anställd kan också vara tufft. Incitamentet med bidrag duger åt vissa medan andra inte bryr sig om det utan är mer rädda/oroliga att förlora ett landstingsbidrag de redan får (man vet vad man har men inte vad man får).

Hur ser medlemskap ut hos er idag? Vilka kan bli medlemmar? Nya lösningar kring medlemskap? Möjlighet till digitalt medlemskap?

Endast privatpersoner kan bli medlemmar och då blir man medlem i en lokalförening. I medlemskapet ingår en tidning och rådgivning samt möjlighet att ta ut ett matallergikort och möjlighet att bo på vårt allergianpassade vandrarhem i Åre.

Vi har diskuterat medlemskapets innehåll och om man ska kunna bli medlem direkt i förbundet eller rentav i en läns-/regionförening, men hittills har inte diskussionerna lett till något konkret förslag.

Finns riksföreningar, intresseföreningar, annat hos er? Digital förening?

Nej, vi har inga riksföreningar men funderar på det efter er modell på Reumatikerförbundet. Vi har ett par s.k. tematiska föreningar som just nu ligger under region Stockholm-Gotland, där man organiserar medlemmar efter intresse och inte geografisk hemvist (t.ex. Atopikerna, Köttallergi, Lägerföreningen, Internetföreningen). Internetföreningen är en förening där allt sker digitalt, de flesta som är med där är doft- o kemikalieöverkänsliga så de kan inte delta i vanliga föreningars aktiviteter. Problemet med de tematiska är väl att en hel del medlemmar vill vara betalande medlemmar både i sin lokala förening och så en tematisk förening, vilket är lite problematiskt idag i medlemsregistret men även ur bidragssynpunkt.

Föreningar som inte har några möten och någon verksamhet – vill avsluta. Hur hanterar ni det?

Vi har idag en möjlighet i stadgarna för region-/länsföreningar att under en period gå in och ta över administrationen av föreningen för att ev. hitta nya aktiva eller avsluta på ett korrekt sätt om föreningen upphört med sin verksamhet och inte har en aktiv styrelse. Där det inte finns en villig eller aktiv läns-/regionförening kan förbundet i mån av tid gå in och hjälpa till med en nedläggning om behov finns.

Hur ser ni på sammanslagning av föreningar? Hot och möjlighet?

Det beror på.. Flera faktorer spelar roll här. Det är inte alltid sammanslagningar och stora föreningar är bättre än små i föreningslivet är min erfarenhet. Är det väldigt små föreningar som ligger geografiskt nära varandra och som vill slå ihop sig så är det nog bra, då kan man nog få en fördel i att få ihop en tillräckligt stark och arbetsför styrelse. Men en lokalförening får ju inte heller bli för stor, då blir den svårstyrd och svår att överblicka. Aktiviteter som lockar folk bör ju vara i någon slags närhet och inte upplevas som långt bort eller för några andra medlemmar än mig som bor här. Stora föreningar som omfattar flera kommuner skulle istället säkert må bättre av att avknoppa sig till mindre tror jag, de skulle bli mer effektiva. Men detta gäller ju i första hand föreningar vars mål är att påverka lokalt eller göra aktiviteter för medlemmar lokalt. Övergripande föreningar med mer administrativ karaktär eller som ska påverka vårdpolitiken, som läns/regionföreningar i vårt fall, kan nog med fördel slå ihop sig om man får en effektivare administration/påverkansarbete av det.

Problem/fara och möjlighet med färre föreningar och fler läns/regionala/digitala föreningar? Ekonomiska (stadsbidrag, regionbidrag, kommunbidrag minskas eller ökas). Skapa engagemang, antal medlemmar.

Det beror ju lite på vilken roll föreningarna och medlemskapet spelar i organisationens struktur och kultur. Hos oss är man medlem lokalt och det är lokalföreningen som också enligt en gammal folkrörelsetradition ska genomföra verksamhet för medlemmarna. Att lokalföreningar då lägger ner eller upphör med sin verksamhet är bekymmersamt då det resulterar i att många medlemmar inte vill stanna kvar i organisationen. I det läget har man två alternativ, antingen försöker man få liv i den lokala föreningen som är på dekis för att motverka nedläggning eller så försöker man på nationellt håll runda föreningarna genom att uppfinna eller erbjuda nya sätt att engagera sig som inte involverar lokalföreningarna. Problemen med att få liv i en trött förening är många och dessutom svårt att göra på distans från huvudkontoret i Stockholm. Problemen med att runda föreningarna är också många, man riskerar att spä på föreningsdöden ännu mer och samtidigt stöpa om hela organisationen, men även relationen mellan medlem-förening till kund-förbund (förbundet kan sällan erbjuda engagemang till så många olika medlemmar samtidigt men däremot erbjuda medlemsförmåner av alla dess olika slag).

Har ni exempel, förslag, planer på nya arbets sätt, medlemskap för att möta nya utmaningar föreningslivet står för idag, medlemskap, engagemang, ekonomi mm.

Vi håller på och tar fram en utvecklingsstrategi för Astma- och Allergiförbundet för 2020-2030 som innehåller bland annat just det. Den är inte klar än men ni kan definitivt ta del av den vid ett senare tillfälle.

Övriga tankar och medskick.

Det finns ju en uppsjö med metoder, verktyg och idéer på hur man ska kunna möta föreningslivets utmaningar, men det viktiga är väl att vara öppen, förändringsbenägen och våga testa nytt. Hur man gör saker kan ibland spela större roll än exakt vad man gör. Att jobba med rörelsen och inte mot den, dvs att se styrkan i och använda sig av segheten i att vara en traditionell folkrörelse där förändring tar tid och allt måste förankras och diskuteras hundra gånger om. Det är inte alltid lätt.. Men det är också ett vägval, vilken typ av organisation vill vi

vara? Eller med andra ord.. hur eller på vilka sätt ska/vill vi uppnå våra ändamål? Det avgör vilken typ av organisering och organisation vi bygger.

När jag formulerat på vår strategi har jag tänkt utifrån två parallella spår. Det finns yttre utmaningar som föreningen/förbundet ställs inför, dessa är ofta gemensamma för flera andra liknande organisationer, ja rentav hela ideella sektorn många gånger, och de kan man inte förändra, endast förhålla sig till och anpassa organisationen efter. Sen finns det interna problem som ofta är specifika för just vår organisation, problem som går att lösa och göra någonting åt. Oavsett vad man vill åstadkomma krävs det en bra nulägesanalys och en väl genomtänkt strategi och process för att åstadkomma förändring/anpassning inom organisationen.

ABF – VÄSTRA GÖTALAND

Pratat med Carina Holmin (hade annat möte med henne) om hon känner till någon förening/distrikt inom funktionsrättsrörelsen, PRO m.fl. i Västra Götaland, som gjort regional indelning, har digitalt medlemskap eller digital förening.

Svaret var – ingen. Fler och fler börjar ha digitala styrelsemöten och digitala café träffar mm. Detta utvecklas också, som mycket annat, snabbare pga. Corona. Regionindelning, ändring av distriktsgränser, sammanslagning, diskuteras men inte aktivt nu.

”På dagordningen”

Facebookgrupp ”På dagordningen” har 2604 medlemmar. Flera från oss i Reumatikerförbundet är med. Utdrag ur syftet med gruppen; ”gruppen för oss som tror på ideella organisationers kraft och möjlighet. Det civila samhället utgör vital del av samhället”. Jag sökte efter frågor och inlägg om nedanstående frågor men hittade inget särskilt och prövade att lägga upp ett eget inlägg för att kanske få svar frånförbund/ föreningar vi inte har kontakt med etc.

Frågor:

”Reumatikerförbund ser över utmaningar och förslag hur vår framtida organisation kan se ut? Vi önskar ta del av era erfarenheter, tankar och arbete med dessa frågor från förbund för olika målgrupper, förbund som är etablerade sen länge och nybildad”.

Tack på förhand.

1. Har ni idag genomfört geografisk omorganisation? T.ex. att införa regional sammanslagning? Möjlighet och svårigheter internt och externt?
2. Nya lösningar kring medlemskap? Möjlighet till digitalt medlemskap?
3. Finns erfarenhet av digital förening som komplement till fysiska föreningar?
4. Övriga förslag, planer på nya arbetssätt att möta nya utmaningar föreningslivet står för idag; medlemskap, engagemang, ekonomi mm.

Svar:

Tyvärr fick vi få svar. Förvånad att inte fler har diskussioner kring digitalt medlemskap, föreningar. Några synpunkter nedan från Emelie Hedén Eklund (organisationsutvecklare)

”Jag har hjälpt många av våra lokalorganisationer att göra geografisk omorganisation och/eller sammanslagning. Det är ju rätt komplexa processer som tar tid och som måste förhålla sig till mål och organisationsprinciper. Jag har varit med som halvextern processledare, vilket har varit bra. Jag tror att det är klokt att blanda in någon som kan leda processen som inte har så mycket känslor inblandade och som kan hjälpa till med att hitta riktning och identifiera kärnfrågorna”.

Psoriasisförbundet- Lisas frågor och svar från gruppen.

I samtalet med Lisa visade det sig att hon också ställt frågor till gruppen. Lisa fick dock fler svar och från olika organisationer. Redovisar svaren i sin helhet nedan.

”Hej! Jag arbetar på Psoriasisförbundet, ett förbund som är "klassiskt" uppbyggd med förbund, länsavdelningar och lokalavdelningar. Som så många andra har vi utmaningar med att rekrytera förtroendevalda till avdelningar. Som organisation vill vi undersöka alternativ till vår befintliga organisationsstruktur”.

Vi vill därför ta del av era tankar/erfarenheter.

1. Har ni förändrat organisationsstrukturen i den organisation du företräder? Eller undersökt alternativ?
2. Hur ser alternativen ut? Fordelar? Nackdelar?

Hoppas ni har möjlighet att dela med er.

Lisa Lind - ”Vi är inte ett förbund, men en nationell förening. Vi samordnar oss i intresseområden istället för efter geografi. Nu håller vi på med e-sport och gaming, så våra intresseområden kan vara till exempel turneringar, coaching, sociala medier etc. Fordelarna är ju att de som engagerar sig ofta är mycket engagerade i just det som berör dem”.

Johan Groth - I Sverok står medlemsföreningarna i centrum. Föreningar som ligger inom ett visst geografiskt område (t.ex. Norrbotten) konstituerar vårt distrikt Sverok Norrbotten. Alla föreningar är medlemmar i Sverok. Föreningar utser ombud till distriktets årsmöte OCH till Riksmötet. Däremot har distrikten ingen inflytande på Riksmötet (eller vice versa). Distrikten och förbundet samverkar på olika sätt för att göra det bästa för föreningarna.

Helen Åkerman - När de tre samfunden Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan bildade Equmeniakyrkan 2011 övergavs den regionala organisationen och blev en del av den nationella organisationen istället. Det finns fortfarande regional struktur, men de är inte längre egna juridiska personer.

Malin Widell- På Vi Unga jobbade jag med att omvandla klagomål till engagemang. Jag kommer gärna ut (eller digitalt) och inspirerar om hur man kan få unga att ställa upp som förtroendevalda. 😊

Marianne Fagberg - Oerhört intressant frågeställning. Och viktig för folkrörelsernas överlevnad tycker jag. Dels handlar det om verksamhetens karaktär hemmavid för att medlemmarna ska trivas. Dels är det den politiska påverkansdelen för bra vård och villkor t.ex.

Linus Olofsson - "Som så många andra har vi utmaningar med att rekrytera förtroendevalda till avdelningar" Det finns också många som inte har problem att göra just det. Jag tror precis som Malin Widell att det kan vara värt att också börja i andra änden. Vad gör de olika styrelserna och vad vill de göra/vill de som inte vill sitta i styrelsen göra? Om ingen vill "sitta av mötena" i föreningen – är det då fel på föreningen eller de potentiella ledamöterna?

Istället för att dra slutsatsen att det är fel på formerna (3-ledsorganisation) kanske det kan vara bra att titta över normerna. Kanske inte detta du ville ha, men kul om ni breddar er undersökning, tycker jag! ;) Trevlig helg!

My Malmeström Sobelius - Om du vill göra som Malin och Linus lyfter kan jag tipsa om Aron Schoughs bok Motivera ideella. För mig har den varit ett bra stöd i att tänka om hur organisationen kan stötta sina medlemmar i deras engagemang och därmed möjliggöra för fler att bidra. <https://idealistas.se/bocker/motivera-ideella/>